

XXXII. SJEZD ČSSD

ZPRÁVA STATUTÁRNÍHO MÍSTOPŘEDSEDY ČSSD

XXXII. sjezdu ČSSD, konanému v Brně 25. – 27. 3. 2005

Předkládá: JUDr. Stanislav Gross

XXXII. SJEZD ČSSD

NÁVRH USNESENÍ:

XXXII. sjezd ČSSD schvaluje zprávu statutárního místopředsedy ČSSD.

POZNÁMKY:

Úvod

Vážené přítelkyně, vážení přátelé, předkládám Vám zprávu statutárního místopředsedy České strany sociálně demokratické pro náš XXXII. sjezd. Hned na začátku chci upřímně poděkovat všem našim členům za práci, kterou pro stranu od minulého sjezdu vykonali. Děkuji všem předsedům a funkcionářům místních, okresních a krajských organizací, našim krajským zastupitelům, poslancům a senátorům.

Ve své zprávě chci zrekapitulovat hlavní události uplynulých dvou let, které ovlivnily jak život občanů této země, tak vývoj v naší straně. Zároveň se chci s Vámi podělit o své zkušenosti, dojmy, přesvědčení i pochybnosti, které mě při nich provázely. Jak všichni víte, prožili jsme mnoho klíčových událostí. Některé z nich jsme očekávali, jiné nikoli, některé nás nepříjemně zaskočily. Udělali jsme řadu správných a užitečných rozhodnutí, ale také řadu chyb a neuvážeností, které se nám zle vymstily.

Ale chybami se člověk učí a my se učít dokážeme. Nic jiného nám ostatně nezbyvá. Tato země nás potřebuje. Nesmíme dopustit, aby se vlády v této zemi ujala strana, která ji již jednou vytunelovala, znovu se chystá na potřebnou dobu „zhasnout“ a dokončit co tehdy nestihla, protože jsme ji v tom nedokázali zabránit. Nesmíme dopustit, aby v této zemi vládla strana „pro homích deset tisíc“, strana, která, jak jasně vyplývá z jejího programu, se nepokrytě chystá zhoršit životní podmínky a situaci převážné většiny našich občanů. A nesmíme dopustit, aby naději našich spoluobčanů na lepší život stále zneužívala strana, která čtyřicet let v této zemi dennodenně prokazovala, že je nedokáže naplnit.

Vážené přítelkyně, vážení přátelé, od našeho XXXII. sjezdu očekávám řešení tří základních úkolů: dotvoření programové jednoty strany, zvolení nového vedení, které bude schopné „táhnout za jeden provaz“ a tuto jednotu přesvědčivě prezentovat na veřejnosti a přijetí účinných východisek pro řešení našich letitých problémů, které nám dlouhodobě brání dosahovat potřebnou akceschopnost. Jsem přesvědčen, že pokud sjezd splní tato očekávání, naše strana může směle aspirovat na řízení této země i v dalších letech a zopakovat volební úspěch v příštím roce.

1. Postavení České republiky, dosavadní činnost a další úkoly vlády

1.1 Vládeme úspěšně již sedmý rok

Nejprve obecná konstatování. Česká strana sociálně demokratická je v této zemi rozhodující vládní silou již osmý rok a může být oprávněně hrdá na své výsledky. Přivedli jsme tuto zemi do NATO a EU a vytvořili tak podmínky pro její bezpečnost, hospodářskou prosperitu a sociální vzestup. Vyvedli jsme Českou republiku z ekonomických problémů, do kterých je uvrhla Klausova pravicová vláda v letech 1992–1996, postupně konsolidovali bankovní systém a nastartovali dlouhodobý hospodářský růst. Rozvíjeli jsme demokratický systém a sociální stát, který vychází ze solidarity a podpory individuálního rozvoje. Udrželi jsme, přes všechny problémy, dobře fungující zdravotnictví, rozvíjíme vzdělávací systém a upevňujeme právní jistoty občanů. Fakta hovoří jasně, že za našich vlád se vyvíjela tato země kupředu a tento trend lze očekávat i v budoucnu.

I v období od roku 2002 jsou makroekonomická čísla České republiky ve srovnání s předchozími obdobími v dobrém stavu. Od roku 2003 roste hrubý domácí produkt o více než 3 % ročně a tento trend se ještě dále, dle všech predikcí, zrychlí. Dlouhodobě roste především průmyslová výroba. Odhady meziročního růstu průmyslové výroby se pohybují mezi 9,5 % – 12 %. Poslední dobou se navíc dobrým směrem vyvíjí i struktura ekonomického růstu, kde výraznou dynamiku nabývá hrubá tvorba fixního kapitálu. Pozitivní vývoj lze pozorovat i ve vývoji přílivu přímých zahraničních investic, kde se Česká republika stala šampiónem v regionu střední Evropy a to i přesto, že v předchozím desetiletí byla v tomto ohledu spíše popelkou. Zahraniční obchod vykazuje výrazné zlepšení a v listopadu 2004 byl dosažen rekordní měsíční výsledek za posledních deset let. Inflace je dlouhodobě nízká a dosahuje nejnižších hodnot ve srovnání jak s průměrem Eurozóny, tak s okolními postkomunistickými zeměmi. Inflace výrazně nevzrostla ani v loňském roce, přestože to byl rok, ve kterém naše ekonomika absolvovala vstup do EU a proběhla reforma DPH. Jak směšně proto dnes působí řeči naší euroskeptické opozice, že s členstvím České republiky v Evropské unii se dramaticky zvýší ceny základních potřeb občanů a sníží životní úroveň. Kurz koruny je také jedním s nejstabilnějších a vůči světovým měnám stabilně posiluje. Česká ekonomika zároveň stále vykazuje nízkou úroveň zahraničního dluhu, která je hluboko pod průměrem EMU.

Dlouhodobý růst ekonomiky přispívá ke zlepšování v sociální oblasti a postupnému růstu životní úrovně. Průměrná reálná mzda, která v 1. pololetí 2002 činila 15 186 Kč, stoupla k 3. čtvrtletí roku 2004 na úroveň 17 738 Kč. V příštím roce by měla reálná mzda vzrůst o 3,5 %. Od letošního roku jsme zavedli nižší daně pro rodiny s dětmi (6 tisíc korun na dítě a daňový bonus) a je uzákoněno i společné zdanění manželů, kdy uspoří zejména ti manželé, u kterých je velký rozdíl v příjmech. S cílem podpořit ekonomický růst a vytvořit nové pracovní příležitosti jsme snížili i daně firmám. Zrychlí se odpisy strojů a zařízení, od daní se odečítají náklady na výzkum a vývoj. Ročně se daně firem snižují o 2 %. Základní sazbu DPH jsme snížili z 22 % na 19 %.

1.2 Problémy a nesplněné cíle

Samozřejmě ani dnes není situace v naší zemi dokonalá a kriticky vnímáme řadu negativních jevů. Nedaří se nám dlouhodobě výrazněji snížit nezaměstnanost. Bez zaměstnání je dnes téměř každý desátý práceschopný občan a omluvou jistě nemůže být fakt, že jsme na tom v této oblasti lépe než okolní, noví členové EU. Dvě třetiny občanů mají nižší plat než průměrný a problémem je stále nižší růst důchodů v poměru k průměrným platům. Netěší nás ani přetrvávající růst deficitu veřejných financí, který byl kvůli zahnutí transformačních nákladů v roce 2003 rekordně vysoký. Ale i zde jsme nastartovali obrat, aby deficit veřejných financí neohrozil vstup České republiky do Eurozóny. Výsledek hospodaření veřejných rozpočtů za rok 2004 byl lepší než se obecně očekávalo a vláda plní své závazky, ke kterým se zavázala ve svém Konvergenčním programu.

V souvislosti s naším závazkem prohlubování demokracie se nám dlouhodobě nedaří prosadit zákon o všeobecném referendu, který by umožnil našim občanům rozhodovat o nejdůležitějších veřejných záležitostech přímo na základě lidového hlasování. Pro splnění tohoto úkolu nemáme zatím dostatek podpory, ale nehodláme od tohoto závazku ustoupit a nadále jsme připraveni jej prosazovat.

Osobně jako předseda vlády a místopředseda pověřený vedením naší strany vidím jako hlavní problém plnění našich priorit v oblasti boje s korupcí a zvyšování transparentnosti podnikatelského prostředí. To je velmi důležitá oblast, na kterou je naše veřejnost mimořádně citlivá, a pokud se nám nepodaří splnit její pozitivní očekávání v tomto směru, bude to snižovat naší důvěryhodnost. V této oblasti se nám již podařilo prosadit odpovídající zákony jako např. zákon o omezení plateb v hotovosti nebo návrh zákona o značení lihovin. Veřejnost však čeká na úpravy řešící majetková přiznání, zákon o registračních pokladnách nebo zákon o rozšíření pravomocí NKÚ. Musíme velmi rychle dosáhnout konsensu na úrovni vlády i ve vlastních řadách, neboť bez ohledu na věcné sabotování navrhovaných zákonů ze strany opozice je to často především neschopnost dosáhnout potřebného konsensu v našich řadách. V tuto chvíli se jedná o osudu dalšího „protikorupčního“ zákona – zákona o střetu zájmů, jehož konečné přijetí naráží na obstrukce ODS a prezidenta Klause. Pravice tak v této zemi opětovně demonstruje své pohrdání právem, a to stejně okázale jako v první polovině devadesátých let, kdy byla u moci. Dokazuje tak, že se vůbec nezměnila a že stále představuje pro pokrokový vývoj v naší zemi zásadní nebezpečí.

Obecně lze konstatovat, že vláda postupně plní své programové prohlášení, přičemž nám jde především o to, aby byly plněny ty vládní priority, které jsou zároveň programovými prioritami naší strany obsažené v našem původním volebním programu a v právě inovovaném dlouhodobém programu. Existují cíle, kde máme problémy s jejich prosazením, trvají cíle, které jsme připraveni plnit a víme jak na to.

1.3 Vládní priority do roku 2006

Vážené přítelkyně, vážení přátelé, mnoho úkolů z vládního programu musíme ještě splnit, proto se připravujeme velmi zodpovědně na poslední období našeho vládnutí v tomto volebním období. Naši sociálně demokratičtí ministři provedli na začátku roku bilanci plnění programového prohlášení a na základě rozsáhlé diskuse vytýčili své priority do konce volebního období. Tyto priority byly s návrhy na doplnění schváleny na naší lednové programové konferenci. Sociálnědemokratické priority byly rozděleny do třech tematických celků zahrnující závazky v oblasti růstu hospodářství, životní úrovně a zaměstnanosti, v oblasti sociálních jistot a využívání výhod našeho členství v Evropské unii. Jsem přesvědčen, že takto jsme učinili důležitý krok k mobilizaci našeho úsilí ve vládě do konce našeho volebního období a ke zvýšení celkové transparentnosti naší vládní politiky. Brožurka „Vládní priority ČSSD do voleb 2006“, která je výsledkem těchto diskusí, je určena našim členům i veřejnosti za účelem projasnění politiky sociální demokracie, a aby si veřejnost mohla před volbami jednoduše zkontrolovat, nakolik sociální demokracie dokáže plnit svá programová předsevzetí. Pokud bych měl vyjmenovat některé z vládních priorit, zmínil bych ty, které nejvíce přispívají k našemu hlavnímu poslání – udržení a rozvíjení demokratického

sociálního státu jako garanta dodržování práv občana, slušné životní úrovně a sociálních jistot širokých vrstev.

V oblasti podpory hospodářského růstu hodláme především zvyšovat jeho produktivitu a konkurenceschopnost podporou firemních investic do výzkumu a vývoje, výroby a služeb s vysokou přidanou hodnotou a zvýšením výdajů států do kvalitativních zdrojů růstu (věda, výzkum, vysokoškolské vzdělání).

Je nám jasné, že podpora hospodářského růstu je těsně spjata s podporou podnikání. Zde chceme podstatně zjednodušit podnikání zrychlením zápisu do obchodního rejstříku a úpadkového řízení a zvýšit podporu malého a středního podnikání. Toho chceme dosáhnout jednak realizací programů EU, jednak zvýšením dotací, zlevněním úvěrů a rozšířením poradenství. Jsem přesvědčen, že důslednou realizací těchto opatření máme šanci získat důvěru našich malých a středních podnikatelů, kteří si zaslouží obdiv a úctu za svou pracovitost, vytrvalost a odvahu, kterou významně přispívají k tvorbě našeho národního bohatství. Malý střední podnikatel musí mít pro nás napříště stejnou hodnotu jako dělník.

Nadále hodláme pokračovat ve stabilizaci veřejných financí zajišťující celkově stabilní ekonomické prostředí pro ekonomický růst a dlouhodobou nabídku kvalitních a dostupných veřejných služeb, udržitelnost solidárních systémů a budoucí vstup do EMU.

Ve snaze zvýšit hospodářský růst a životní úroveň přistoupíme k dalšímu snížení daní právnických osob, k razantnímu odpočtu daní na vědu a výzkum ve dvojnásobné výši od daňového základu a ke snížení daní u osob s nízkými a středními příjmy tak, abychom posílili jejich čistý příjem. Jsme připraveni opětovně prokázat, že pro sociální demokracii není snižování daní žádné tabu, a že na rozdíl od ODS to nebude mít žádné negativní dopady na zdroje pro veřejné rozpočty a pomůže to těm, kteří to skutečně potřebují.

Předpokladem moderního přístupu k podpoře hospodářského růstu a moderní sociální politiky jsou investice do vzdělávání a lidských zdrojů zahrnující zlepšení přístupu k vysokoškolskému vzdělání, celoživotnímu vzdělávání a zvýšení partnerství soukromého sektoru a veřejného školství za účelem dosahování větší rovnováhy mezi poptávkou a nabídkou na trhu práce. I v této oblasti hodláme navrhnout řadu příslušných zákonů a důsledně realizovat reformu vysokých škol. Jsme si vědomi, že pouze důsledným budováním vzdělanosti společnosti budeme schopni udržet rovnováhu mezi ekonomickým a sociálním pilířem moderního státu.

Sociální demokraté nikdy nepřipustí destrukci sociálního státu omezováním systému sociálního zabezpečení. Jsou si však vědomi, že tyto sociální systémy musí být nejen spravedlivé, ale i hospodámé, a musí sloužit především těm, kvůli kterým vznikly a nikoli těm, kteří na nich parazitují. I v této oblasti jsou naše vládní priority srozumitelné. Začátkem tohoto roku vláda projednala věcný záměr snížení životního minima (zákon o sociálních službách) s cílem motivovat nezaměstnané přijmout nabídnutou práci a připravují se i opatření (úpravy sociálních dávek) proti zneužívání systému nemocenského pojištění. Naše řeč směrem k veřejnosti musí být v této záležitosti jasná: Milá občanko/občane, sociální demokracie nikdy neopustí svůj historický závazek služby potřebným, zároveň však povede boj proti jejímu zneužívání.

Jsme si vědomi, že důsledné řešení problému racionalizace systému sociálních služeb spočívá především v reformě důchodového systému a ve stabilizaci systému zdravotní péče. V současné době se jeví velmi pravděpodobně, že do konce roku dosáhneme většinového politického konsensu v přijetí nového modelu důchodového zabezpečení. Ten by měl zajistit důstojný život v důchodu občanům, kteří se dnes nachází ve středním a mladším produktivním věku. Záměrem vlády je zpracovat závaznou koncepci reformy do konce tohoto volebního období s tím, aby nová vláda vzešlá z voleb 2006 už jen dohlížela na proces její zákonné úpravy. V oblasti našich závazků zajistit dostupnou a kvalitní zdravotní péči jsme připraveni potřebnými legislativními opatřeními uhájit všeobecně dostupnou síť veřejných zdravotnických služeb, zajistit hospodámost veřejného zdravotnictví, zlepšit odměňování zdravotníků a posílit práva pacientů. Rozhodně se přitom stavíme proti privatizaci veřejných zdravotních služeb, jak navrhuje pravicová opozice. Tato cesta nevede ke zkvalitnění a zlepšení dostupnosti zdravotní péče, ale naopak k jejímu zhoršení a omezení.

Ke konci roku 2004 jsme zákonnými opatřeními zajistili nabídku výhodných úvěrů pro pořízení bydlení pro střední příjmové skupiny. Tato opatření se setkala s pozitivním ohlasem především mezi mladými lidmi, kteří se chystají zakládat vlastní rodiny a usilují o získání vlastního bydlení. Vláda je v následujícím období připravena zákonnými předlohami rozšiřovat možnosti získání bytu i u skupin obyvatel s nižšími příjmy. V této oblasti připravuje Ministerstvo pro místní rozvoj zákony na podporu družstevní bytové výstavby, neziskových společností pro bydlení a další zákony zlepšující dostupnost bydlení pro mladé lidi.

Centrem naší pozornosti nadále zůstane podpora dětí a rodin. Jsme připraveni předložit zákony daňově zvýhodňující rodiny s dětmi, zlepšující pracovní uplatnění rodičů s malými dětmi, podmínky pro výkon náhradní rodinné péče a podporující ohrožené rodiny.

Vláda je připravena účinně využívat zdrojů pomoci vyplývajících z našeho členství v Evropské unii. Rozhodující roli zde hrají tzv. evropské strukturální fondy. Jejich racionálním čerpáním sledujeme v nejbližší době především rozvoj podnikání a zaměstnanosti a to na základě programů, které připravují jednotlivé resorty. Jsme si vědomi, že hlavně touto cestou posílíme důvěru našich občanů k Evropské unii a přesvědčení o správnosti proevropského směřování naší země. Zároveň je vláda kvalitní přípravou a realizací komunikační kampaně rozhodnuta přispět k přijetí Smlouvy o Ústavě pro Evropu našimi občany v referendu.

Toto jsou některé z hlavních priorit našeho vládnutí v období do voleb 2006. Jsem přesvědčen, že se jedná o priority, které slouží ku prospěchu této země. A jsem přesvědčen, že pokud je splníme, budeme vnímáni jako její dobří hospodáři a zvýší to naše volební šance, abychom ji mohli spravovat i v příštím volebním období.

2. ČSSD po XXXI. sjezdu

XXXI. sjezd

Vážené přítelkyně, vážený přítelé, stojíme před vážnou otázkou, na kterou musíme dostat správnou odpověď. Přesto, že se naše vláda a tudíž naše strana může chlubit mnoha objektivními pozitivními výsledky, její současné postavení na politické scéně tomu neodpovídá. Již dlouhodobě se naše volební preference pohybují daleko za našim hlavním politickým rivalem ODS a dnes nás předstihuje i KSČM. Svědčí o tom nevymluvněji fakt, že v minulém roce strana prohrála s těmito stranami troje volby. Než se budeme podrobněji zabývat příčinami těchto našich porážek, zrekapitulujme si vývoj v naší straně od posledního sjezdu.

XXXI. sjezd se konal v době, kdy ve straně panovalo značné napětí. To bylo způsobeno hlavně událostmi kolem volby prezidenta ČR. Díky našim zásadním chybám, a v konečném důsledku díky nejednotě našeho klubu, ale i ostatních koaličních parlamentních klubů, byl nakonec zvolen V. Klaus. K napětí přispívala i naše účast ve vládní koalici s KDU-ČSL a Uníí svobody. Řada našich voličů a příznivců, ale i řada našich členů se domnívala (a mnohdy dosud domnívá), že jako nejsilnější vládní strana zbytečně moc ustupujeme při správě země koaličním partnerům, že jsme málo razantní a neplníme dostatečně náš program. Velmi negativním průvodním jevem těchto rozporů bylo i jejich časté prezentování ve sdělovacích prostředcích, kde naši představitelé vystupovali nejednotně, navzájem se napadali a osočovali.

Stála před námi, stejně jako dnes, otázka jak dál. XXXI. sjezd po otevřené diskusi podpořil vedení strany v čele s V. Špidlou, rozhodl o setrvání ČSSD ve vládní koalici a o urychlení realizace reformy veřejných financí. Zároveň však jasně uložil V. Špidlovi, aby učinil politiku ČSSD ve vládě čitelnější s důrazem na naše programové priority, zlepšil komunikaci s naším parlamentním klubem a mediální prezentaci strany.

Situace se však příliš nezlepšila. Nejednota strany ohledně setrvávání v koalici se stávala stále zřetelnější zvláště proto, že naše spory byly stále více prezentovány v médiích, často nekompetentně či dokonce se zlým úmyslem. Toho samozřejmě využila jak opozice, tak naši koaliční partneři k posilování svých pozic. Na veřejnosti tak vznikl obraz rozhádané strany, která neví co chce, a proto si nezaslouží důvěru. Stále častěji se ukazovalo, že předseda strany ztrácí sílu této situaci čelit a nabídnout přijatelné řešení. Pod vzniklým tlakem se spíše uzavíral do sebe a úzkého okruhu svých spolupracovníků a spoléhal se na to, že vlastní úspěchy vlády nakonec vrátí ČSSD ztracené voliče a straně potřebnou jednotu a sebevědomí.

2.3 Volby do Evropského parlamentu a pád vlády

Za této situace se konaly volby do Evropského parlamentu. ČSSD utrpěla krutou porážku přesto, že to byla právě ona, která svou usilovnou prací ve vládě významně přispěla ke splnění podmínek pro vstup ČR do EU přesto, že spolu s vládou tento vstup všemožně podporovala a uspořádala referendum, ve kterém občané vstup do EU schválili.

Příčiny neúspěchu měly převážně obecný charakter a souvisely s celkovou situací ve straně a jejím kritickým vnímáním na veřejnosti. Na základě provedené analýzy lze však říci, že zde existovaly specifické příčiny související s vlastním fenoménem voleb do Evropského parlamentu, resp. s postojem lidí k evropskému integračnímu procesu obecně. Je třeba otevře-

ně říci, že velká část voličů, zdůrazňuji, voličů, kteří se rekrutují z našich cílových skupin, má vůči Evropské unii a integračnímu procesu ambivalentní vztah. Nejsou zatím příliš přesvědčeni, že členství v Evropské unii je pro Českou republiku přínosem. Toto je fakt, který si musíme dobře uvědomovat právě my, sociální demokraté, pro které je Evropská unie velkou historickou šancí dotvořit sociálnědemokratický projekt společnosti na celoevropské úrovni. Musíme proto našim občanům a potenciálním voličům ještě lépe vysvětlovat podstatu tohoto projektu a jeho konkrétní přínosy pro jejich každodenní život.

Výsledky voleb do EP byly momentem, který velice ostře a nekompromisně stanovil, že naše strana musí aktivizovat své síly, razantně změnit své metody s ohledem na změněnou situaci v Evropě i ve světě, modernizovat obsah i formu své práce. Jen tak bylo možné zastavit trvalý propad důvěryhodnosti a akceschopnosti strany.

Na základě požadavků krajských organizací bylo svoláno mimořádné zasedání ÚVV. V jeho průběhu a na základě výsledku hlasování V. Špidla rezignoval na funkci předsedy strany i předsedy vlády, což následně znamenalo pád vlády.

V této situaci ÚVV rozhodlo o mé nominaci na obě tyto funkce. Od nové vlády a nového úřadujícího předsedy strany členové strany i veřejnost očekávali mnoho a musím sebekriticky uznat, že zdaleka ne všechna oprávněná očekávání se mi podařilo splnit. Musím rovněž přiznat, že až ve funkci premiéra a místopředsedy pověřeného vedením strany jsem si plně uvědomil hloubku problémů, ve kterých se strana a tato země ocitá, jakož i komplexnost a složitost opatření potřebných k jejich řešení.

Prvním mým úkolem bylo sestavit novou vládu. Vzhledem k tomu, že jsem považoval a považuji za vyloučenou koaliční spolupráci s KSČM a vzhledem k neochotě ODS zúčastnit se činnosti vlády tzv. široké koalice, byly možnosti sestavení vlády velmi omezené. Vzhledem k rozložení sil v parlamentu zůstávaly jen dvě možnosti. Jednak možnost sestavení menšinové vlády s tichou podporou komunistů, nebo ustavení koaliční vlády s dosavadními partnery KDU-ČSL a US-DEU. Tyto alternativy jsem předložil ÚVV, které schválilo ustavení koaliční vlády, což bylo, i podle mého názoru, v dané situaci nejlepší možné řešení. Po složitých vyjednáváních se podařilo uzavřít novou koaliční smlouvu a sestavit vládní prohlášení, které parlament těsnou stojedničkovou většinou schválil. Při těchto akcích mi byl velkou oporou i mpř. strany Zdeněk Škromach, který se valnou měrou zasloužil o vyjednání koaliční smlouvy a programového prohlášení vlády. Díky tomu se ve vedení strany vytvořil široký konsensus pro pokračování vládní koalice na předchozím politickém půdorysu.

O tom, že jsme při sestavování nové vlády postupovali správně, svědčí jeden podstatný důvod, a tím je dosavadní bilance této vlády, kterou považuji za pozitivní. Jsem přesvědčen, že se mi podařilo sestavit dobrý vládní tým na základě dělné spolupráce většiny jeho členů. Jako předseda této vlády jsem ve zbývajícím období odhodlán zvýšit její výkonnost a tomu podřídit všechny kroky. Každopádně slibuji, že tato vláda splní své programové priority. Přitom nejsem naivní a uvědomuji si, že s blížícím se termínem parlamentních voleb bude pravděpodobně docházet u našich koaličních partnerů k okázalému předvádění vlastní ideově-programové odlišnosti a nezávislosti. Již dnes jsme občas takového zviditelňování svědky. Především náš spojenec KDU-ČSL se občas chová jako sólista s cílem přisvojovat si vše pozitivní, co tato vláda vytvořila, resp. zbavovat se odpovědnosti za některé problémy a chyby, kterých se, ostatně jako každá vláda, dopustila. Jako předseda vlády se však snažím vyhodnocovat takové jevy s maximální rozvahou a konstruktivně. Vždy si zopakuji o této vládě základní pravdu, která se všem nemusí líbit, ale která je pro mě nezpochybnitelným argumentem pro její legitimitu. Tato vládní koalice je za dané politické konstelace nejlepším možným řešením vládní většiny v naší zemi.

2.4 Prohra v krajských a senátních volbách

Bezprostředně po ustavení nové vlády bylo nutné rozběhnout kampaň pro krajské a senátní volby. Věnovali jsme jí všichni mnoho sil, času i finančních prostředků a chci Vám za to poděkovat. Výsledek voleb však byl špatný, nevyhráli jsme ani v jednom kraji, ztratili jsme v senátních volbách. Výzkum provedený za účelem odhalení příčin nepotvrdil zásadnější vliv vedení volební kampaně, i když se nyní s odstupem osobně domnívám, že forma často potlačovala obsah.

Pokud jde o krajské volby, zřejmě jsme správně nenačasovali hlavní volební téma – zabránění privatizace zdravotnictví – které se v závěru kampaně zvrhlo ve zbytečné osobní osoučování, jež mohlo naše potenciální voliče odradit. Rovněž si myslím, že toto téma nebylo zjevně šité na míru všem krajům, a protože získalo mimořádnou publicitu, zatlačovalo do pozadí ostatní témata, se kterými jsme mohli více uspět.

Pokud jde o senátní volby, zde vidím jako příčinu neúspěchu chronický nedostatek výrazných osobností schopných pozitivně zaujmout širší veřejnost. Výsledky krajských i senátních voleb neustále kriticky vyhodnocujeme s cílem vyvarovat se chyb v přípravě a průběhu naší volební kampaně pro parlamentní, ale i komunální volby v roce 2006 a očekávám na toto téma hlubokou a konstruktivní diskusi.

3. Příčiny našich proher

Již dnes lze však na základě provedených analýz a diskusí mezi členy strany předložit ohledně našich neúspěchů některé těžko zpochybnitelné závěry. Myslím si, že jejich příčiny mají charakter objektivní a subjektivní.

3.1 Objektivní příčiny

Vyostřená kritická pozornost vůči naší straně a vládě

Za jednu z příčin propadu našich preferencí a volebních proher lze bezesporu považovat skutečnost, že již sedm let v této zemi vládneme a veřejnost je z nás již poněkud „unavená“. V důsledku toho jsme předmětem zvýšené kritické pozornosti a hodnocení, kdy větší pozornost je věnována našim prokazatelným i domnělým neúspěchům, než našim úspěchům. Ale takto veřejnost reaguje vždy na stranu, která je dlouho u moci. Záleží jen na nás, jakých úspěchů dosáhneme a zda veřejnost o našich prokazatelných úspěších dokážeme nakonec přesvědčit.

Naši potenciální voliči nejsou mezi vítězi transformace

Přesto, že se makroekonomické ukazatele zlepšují a postupně se zlepšuje i životní úroveň většiny našich občanů, mezi našimi potenciálními voliči, kteří se rekrutují převážně z nižší střední třídy, nepanuje výraznější spokojenost. Nejsou to totiž oni, kteří se považují za vítěze stávajícího průběhu společenské transformace. Z makroekonomických úspěchů se dnes zatím těší jen menšina, která se dokázala prosadit a měla na to odpovídající zdroje a předpoklady. Většina občanů naopak pocituje pouze mírné zlepšení nebo že je na tom stále stejně, a to ještě za cenu většího vypětí a osobního nasazení.

Zvýšená obava ze ztráty sociálních jistot

Kromě toho velká většina občanů, která se nemůže zařadit mezi úspěšné, pocituje nejistotu z budoucnosti. Je to důsledek složitého období, ve kterém žijeme. Pod tlakem globalizace jsme nuceni otevřeně přiznat, že dlouhodobě nejsou naše sociální systémy zaručující sociální jistoty bez reformy udržitelné, a občané tato varovná slova velmi citlivě registrují. Tyto nahlas a otevřeně deklarované úvahy vyvolávají u občanů obavy, že se jejich situace může v krátké době dramaticky změnit k horšímu. Zkrátka a dobře, veřejnost až nyní začíná naplno pocítovat rizika a nejistoty života ve společnosti s tržním hospodářstvím a v době globalizačních tlaků ohrožujících standardní sociální jistoty.

Přetrvávající nezájem o politiku u našich potenciálních voličů

Naši potenciální voliči vykazují dlouhodobě nižší zájem o politiku, mají větší obavy z našeho začleňování do Evropské unie, menší zájem o dění v kraji a práci krajských zastupitelstev a pocítují silnou averzi vůči senátu. Rovněž tyto faktory způsobily propad sociální demokracie ve všech volbách v roce 2004 – ve volbách do Evropského parlamentu, v krajských volbách a v senátních volbách.

3.2 Subjektivní příčiny

Komunikace s veřejností

Problém je, že sociální demokracie často nedokáže dobře vysvětlit své vládní kroky a „prodat“ na veřejnosti i to dobré, co se jí podařilo. Ukazuje se, že bez kvalitní a soustavné mediální politiky jsme ve veřejném diskusním prostoru ztraceni, pozitivní výsledky nemají šanci být registrovány a vědomí veřejnosti je určováno médii, která nám většinou nejsou nakloněna. Musíme si otevřeně říci, že ministři a představitelé strany, kteří nedokáží komunikovat v médiích, vést polemiky s oponenty, reagovat na kritické komentáře, nepřispívají k dobrému image strany a neplní dobře svou politickou roli.

Nejednotnost v otázce reformních záměrů a programového směřování

Sociální demokracie nedokáže přesvědčivě vysvětlit své reformní záměry v oblasti stabilizace veřejných financí a přesvědčit veřejnost o jejich prospěšnosti. Při vysvětlování vládních záměrů, především v citlivé oblasti reformy sociálních systémů, nedokáže sociální demokracie najít jednotnou řeč a působí nečitelně a nejednotně. Nejednota je doprovázena veřejnými polemikami a častým zpochybňováním celkové strategie strany. To zvyšuje na veřejnosti pocit nejistoty a vyvolává nedůvěru v naše schopnosti.

Spory kolem našich politických kroků v nedávné minulosti

Jednota strany je podkopávána některými nevyjasněnými událostmi z minulosti. Tato nevyjasněnost a s ní související polemiky způsobují ve straně trvalé napětí. Jde především o období naší menšinové vlády s podporou tzv. opoziční smlouvy. Ta je neustálým předmětem polemiky a vyvolává následně spory ohledně správnosti sestavení koaliční vlády, resp. údajné ceny, kterou musí naše strana za takovou formu vládnutí platit. Zadruhé je zde stále spor kolem průběhů a výsledku prezidentské volby, který trvale zneužívá bývalý předseda strany k napadání jejího současného vedení a k vnášení rozkolu do členské základny.

Přetrvávající byrokratické řízení strany

Po dlouhá léta byla strana v področí převážně autoritativního a byrokratického řízení potlačujícího demokratickou diskuzi ohledně tvorby politiky a programové a hodnotové identity. Ne všemi vedoucími činiteli byla strana chápána a budována jako společenství lidí, kteří zastávají určité hodnoty. Někteří ji dokonce chápali jako nástroj pouhého dobytí a udržování moci, které byly základní sociálnědemokratické hodnoty často obětovány. Tomuto chápání stranické politiky odpovídaly autoritativní a byrokratické metody řízení. A musíme si přiznat, že dodneška jsme je zcela nepřekonali.

Stagnace členské základny

Dlouhodobým problémem ČSSD je stagnace její členské základny. V současné době má ČSSD 16 328 členů, jejich počet se od minulého sjezdu snížil o 1 585 členů. Musíme se vyrovnat s faktem, že žijeme v době, kdy se lidé neradi angažují přímo v politických stranách, že období masových stran s desítkami tisíc členů jsou nenávratně pryč. Neměli bychom se ale na tuto okolnost vymlouvat, složit ruce v klín s tím, že si se stávající členskou základnou můžeme vystačit. Není tomu tak. Názorně se to projevuje naší slabostí v důsledku řídké sítě místních organizací. To nás trvale odsuzuje do role outsiderů v komunálních volbách, ale i v krajských volbách. S tím není možné se smířit a je třeba si vytýčit ambiciózní cíl výrazného rozšíření sítě našich místních organizací v nejbližší době.

4. Jak řešit naše problémy?

Vážené přítelkyně, vážení přátelé, není tak těžké vyjmenovat problémy, ve kterých se ocitáme a příčiny, které způsobují naše chyby a prohry. Důležité je nalézt řešení, jak se jich zbavit, jak pokročit vpřed a vytýčit předpoklady našich budoucích úspěchů. V následné části zprávy se zmiňuji o těch nejdůležitějších a očekávám v tomto směru rozsáhlou diskusi.

Ujasněme si programové a hodnotové priority

Stěžejní význam pro nalezení naší moderní programové identity má ujasnění sociálnědemokratického pojetí sociálního státu. Sociální demokracie musí mít sociální stát jako svou ikonu, musí ale jeho pojetí modernizovat. Od sociálního státu, který se po desetiletí zaměřoval na důsledky sociálních nerovností, tzn. na budování a ošetřování sociálních systémů, musí přejít ke státu sociálních investic, tzn. investic do odstraňování příčin sociálních nerovností. Na jedné straně je třeba sociální systémy učinit adresnější a tudíž hospodárnější, na straně druhé je třeba učinit člověka odolnějšího vůči potenciálním rizikům, kterým je vystaven v dnešním komplexním a složitém světě. A pokud jde o jeho profesní a zaměstnanecké vybavení – flexibilitnějšího na pracovním trhu. Zajištění tohoto předpokladu znamená rozsáhlé investice především do kvalitativních faktorů ekonomického růstu, což znamená do vzdělávání, rekvalifikací, celoživotního vzdělávání a do podpory vědy a výzkumu.

Další spomou oblastí, kde si musíme zjednat jasno, je otázka tzv. přímých a nepřímých daní. V současné době je výběr přímých firemních daní v důsledku globalizačních tlaků na snižování firemních daní poněkud ztížen. Proto se musíme zaměřit i na přiměřený výběr nepřímých daní. Není pravdivé tvrzení, že nepřímé daně nejsou levicovou agendou. Platí to jen potud, pokud by zároveň sociální demokracie rezignovala na výběr firemních daní nepřiměřeným daňovým podbízením a snižováním ceny práce na základě omezování sociálních vymožeností (daňovým a sociálním dumpingem) a na výběr daní majetkových. Je třeba vzít v úvahu, že nepřímé daně nejsou v rozporu s levicovou politikou i z toho důvodu, že jsou součástí rozumné ekologické politiky udržitelné spotřeby. Ta se osvědčila např. ve Švédsku, které je pro nás v mnoha ohledech vzorem úspěšné sociálnědemokratické politiky.

Naše moderní řešení sociální otázky však zdaleka nemůže vyčerpávat celkový obsah poslání sociální demokracie. ČSSD by měla, jako je tomu i v jiných zemích, začít důsledněji vnímat sebe sama jako průsečík různých emancipačních hnutí, nejenom hnutí za sociální spravedlnost. V našem inovovaném dlouhodobém programu v kapitole o hodnotách připomínáme, že sociální demokracie má důležité úkoly i v oblasti rozvoje svobody a demokracie, v ekologické a kulturní oblasti. Jen takovýmto rozšířením agendy o další emancipační spo-

lečenské náměty má strana šanci úspěšně zacílit nové skupiny voličů a rozšířit svůj volební potenciál o skupiny, které tyto náměty vyznašejí.

4.2 Kdo jsou a budou naši spojenci?

Jestliže je naším dlouhodobým úkolem proces rekonstrukce sociálního státu v nadnárodním prostoru Evropské unie, nemohou být našimi strategickými spojenci strany, které mají zásadně odmítavý postoj k Evropské unii (KSČM) a chápou ji jako spiknutí evropského a nadnárodního kapitálu. A nemohou jimi být ani ti, kteří vnímají evropský integrační proces zásadně omezeným způsobem, totiž pouze jako zónu volného obchodu (ODS). Sociální demokracie vnímá svá politická spojenectví nikoli jen z hlediska součtu volebních hlasů či poslaneckých mandátů. Je to pro ni především otázka hledání partnerů pro naplnění vlastních programových priorit. Dnes mohou být jejími spojenci ty strany, které se shodují na širší ekonomické, politické a sociální integraci Evropy, která je předpokladem udržení a rozvíjení sociálního státu na národní i nadnárodní úrovni. K těmto spojencům dnes obecně patří křesťansko-demokratické strany a středově liberální strany. V budoucnosti jsou tedy strany tohoto typu, za předpokladu nemožnosti dosáhnout většinové jednobarevné vlády, rozhodně na seznamu našich koaličních spojenců. ČSSD by měla mít ale pro zvýšení svého voličského potenciálu zájem na posílení role těch stran, které jsou jí programově blíže než např. Unie svobody. V současné době lze za takovou stranu považovat Stranu Zelených.

Dovolte mi vyjádřit se podrobněji k otázce našeho vztahu ke komunistům. Výše popsané vymezení vůči našim spojencům musí být nadřazené našemu tradičnímu vymezování vůči komunistům. Nejsem zastáncem představy, že komunisté a sociální demokraté mají vytvářet jednotnou levicí. To je reformně komunistická představa. Zmatek plodí především reformně komunistické schéma charakterizující tradiční sociální demokracii jako stranu z její povahy pravicovější, než je strana komunistická. KSČM se z tohoto pohledu jeví jako důsledná strana práce, kdežto sociální demokracie jako strana kompromisů, uhýbající silám kapitálu a nadbíhající jeho politickým reprezentacím. Tento osudný ideologický omyl provázel jedno z nejpovážlivějších dějství novodobých českých dějin krátce po 2. světové válce. Díky jemu, a s nemalým přispěním části tzv. levicových sociálních demokratů, KSČ sociální demokracii k historické škodě české demokracie zdestruovala.

Nemůže být nejmenších pochybností o tom, že pochopení současných vztahů nalevo od středu musí být založeno na opačné perspektivě. Neschopnost KSČM promyslet a domyslet lekce dějin dělnického hnutí a lekce nové doby vůbec, její ideologické nepřátelství k sociální demokracii a neschopnost osvojit si hodnoty moderní humanity a demokracie, ji jako levicovou stranu diskvalifikují a následně vrhají do náruče protievropské pravicové politiky. Nikoli náhodou katapultovala do funkce hlavy státu jejího reprezentanta. O jednom proto nemůže být sporu: Jakékoli oslabování principiální kritiky programového směřování KSČM, a tím spíše idea jakéhosi společného programového směřování ČSSD a KSČM (tzv. jednoty levice) není idea levicově demokratická. Odpovídá reformně komunistických iluzí. Je nedůstojná sociálních demokratů. A pro reformně smýšlející komunisty platí, že se mohou vyvarovat fatálních omylů svých předchůdců jen za předpokladu, že ji podrobí zásadní revizi.

V souvislosti s otázkou spojenců mi dovoluji říci pár kritických slov o často diskutovaném problému opoziční smlouvy. Myslím si, že bychom měli jasně říci, že tento politický postup měl svá oprávnění a pozitivní výsledky, ale byl historicky ojedinělý a těžko opakovatelný. A je pravda, že naše druhé volební vítězství v roce 2002 by nebylo možné, pokud by se strana veřejně nezavázala, že nehodlá již tento způsob vládnutí opakovat.

4.3 Zlepšeme komunikaci s veřejností, mediální politiku

Schopnost komunikace s veřejností a v užším smyslu naše mediální politika musí být napříště, vedle programové čitelnosti, páteří naší politiky. Nic nám totiž nebude platné, že umíme najít dobrá politická řešení, když je nebudeme schopni srozumitelně prezentovat na veřejnosti a obhájit ve veřejné diskusi proti našim politickým oponentům. Proto je třeba při výběru vrcholových reprezentantů naší strany zvažovat vedle jejich odborného a morálního profilu i jejich komunikační schopnosti a prosadit se ve veřejném a mediálním diskusním prostoru. Jako předseda vlády budu od nynějška na každém ministrově žádat, aby v momentě kdy formuluje návrh zákona, zároveň promýšlel strategii jeho obhajoby na veřejnosti. Od nynějška nebude také možné, aby se nedostalo okamžité a kvalitní odpovědi na kritiku naší politiky v médiích, aby naši ministři a poslanci pasivně přihlíželi různým mediálním útokům na naši stranu. V tomto směru se musí napříště do tvorby naší komunikační strategie a mediální politiky více zapojit naše tiskové oddělení. Je třeba, aby zvýšilo kvalitu a přitažlivost našich tiskových konferencí a účinněji koordinovalo veřejná vystupování našich představitelů v médiích s ohledem na aktuální témata a jejich co nejkvalitnější prezentaci.

4.4 Od byrokratického a autoritativního stylu k demokratickému stylu řízení

Trpíme stále malou schopností reagovat včas na aktuální problémy, vyhodnotit je a zaujmout správné stanovisko a postup. Řadu otázek řešíme nesystémově, nahodile, bez dostatečného zvážení dopadů a důsledků. Musím přiznat, že se to stává i mně. Důsledky těchto chyb pak řešíme často velice obtížně a s velkými ztrátami v očích občanů.

Velmi nás brzdí přetrvávající byrokratický systém práce s nadměrným důrazem na administrativu. Více než na papírování je nutné klást důraz na to, aby aparát byl servisem pro politickou činnost a v mnohém ji sám směrem vně strany vykonával. Cílem řídicí práce je napomáhat splnění cílů organizace, zapojení všech členů do této činnosti, vytváření podmínek pro jejich činnost, styk s nimi, zájem o jejich názory a problémy. To znamená vytváření podmínek pro vnitrostranickou demokracii, otevřenou diskusi a informovanost. Nemyslím, že se nám to zatím úplně daří. Uvažuji proto o způsobu jak přejít od administrativního řízení k modernímu manažerskému a budu vděčný za Vaše náměty a připomínky. Jednou z variant je zrušení funkce místopředsedy pro řízení strany. Předseda a místopředsedové musí řídit stranu politicky. Pro účely řízení stranického aparátu v centru i na okresech a krajích pak lze zřídit jakéhosi ústředního manažera, který zavede moderní a efektivní metody řízení. Tímto se, podle mého soudu, můžeme rovněž vyvarovat nežádoucího prolínání manažerské, administrativní a politické oblasti řízení.

S oblastí řízení strany souvisí problém vnitrostranické komunikace. Nejsem s ní rozhodně spokojen. To je dlouhodobý problém a stále se nám nedaří jej uspokojivě řešit. Informace si dnes předáváme sice internetem a intranetem, ale to nestačí. To je pouze otázka techniky a často jde jen o předávání informací z centra dolů či opačným směrem, ale to neřeší podstatu problému. Tahle otázka mě trápí a opět Vás prosím o náměty a diskusi na toto téma. Osobně si myslím, že podstata zlepšení vnitrostranické komunikace leží nejen v informování řadových členů o tom, co se děje v centru, ale v jejich vtažení do tvorby politiky strany prostřednictvím častějších přímých kontaktů s hlavními reprezentanty politiky – poslanci, senátory, krajskými a místními zastupiteli. Tyto kontakty by měly být institucionalizovány, měly by mít svá témata a být pravidelné, upravené podle místních podmínek. Např. jednou měsíčně by měla být pravidelně diskuse s poslancem, senátorem a zastupitelem k aktuálním tématům stranické práce. Pro rozšíření vnitrostranické diskuse a větší informovanost členů zvažuji obnovení Práva lidu jako vnitrostranického věstníku, do kterého by mohli přispívat se svými náměty a připomínkami členové i funkcionáři na všech úrovních, a který by se stal platformou široké vnitrostranické diskuse.

Co se nám také nedaří již delší dobu, je personální otázka. Jak vybrat správné lidi pro různé funkce, jak vybírat nejlepší kandidáty do voleb? Nemohu se zbavit dojmu, že v řadě případů nejsou lidé vybíráni podle potřebných předpokladů, ale spíše na základě různých manipulativních dohod, vzájemných „jánabráchismů“, nedemokratických metod a taktik. Kromě toho, že jde o nepřípustné metody, které poškozují slušné a schopné lidi, má to své negativní dopady na složení různých volených institucí, včetně parlamentu, na kvalitu jejich jednání, rozhodování a akceschopnost. To pak poškozují nás všechny, celou stranu.

Všechno, co jsem zde právě popsal, a co trápí jistě i Vás, nezměníme nějakým usnesením, předpisem či metodikou. Tyto věci vyplývají z celkové atmosféry ve straně, z hodnotové nezákatvenosti mnoha členů, programové neujasněnosti a mají své historické kořeny v dříve uplatňovaných metodách práce a řízení. A všechny tyto problémy nás svazují, berou nám energii i chuť do práce a brání nám v akceschopnosti. Musíme je odstranit, protože nám velice znesnadňují naplňování našich cílů a jsou překážkou v naší práci pro občany. Nepůjde to ale zařídít se shora. Prostě to nepůjde, pokud to Vy, přátelé, nebudete chtít opravdu změnit.

4.5 Růst členské základny

Měli bychom si kriticky přiznat, že příčinou stagnace členské základny je i naše „geniální schopnost“ často lidi od vstupu do naší strany odrazovat. Je to způsobeno všemi problémy a neduhy, kterými naše strana trpí a o kterých jsem se již zmínil. Počínaje programovou neujasněností, přes špatnou mediální politiku, okázalou prezentaci našich rozporů v médiích, neschopnost včas a správně reagovat na aktuální problémy, až po nedostatek vytváření příležitostí pro uplatnění v politické činnosti pro příznivce ČSSD a její potenciální členy. Občané často nevidí, v čem spočívá činnost místní či okresní organizace, jak prospívá občanům a jaké jsou jejich případné možnosti se zapojit a realizovat své představy a náměty.

Není žádným tajemstvím, že aktivní činnost místních organizací při získávání nových členů je spíše výjimkou. Víme také, že existují i stranické organizace, které chápou nové členy jako ohrožení svých funkcí a zásluh a jako nežádoucí konkurenci. I v důsledku takovýchto postupů se pak setkáváme s tím, že na kandidátkách máme mnohdy lidi, které nikdo nezná, pro-

tože ničím nezaujali, nic pro obec neudělali a jejich výběr je jen výsledkem vnitrostranických technik. Je vcelku pochopitelné, že takové kandidáty občané nevolí a výsledky komunálních a krajských voleb jsou pro nás opakovaně velmi tristní.

My však nové členy potřebujeme, čeká nás řada úkolů, na které sedmnáctitisícová základna rozhodně nestačí. Nezbývá, než aktivně hledat nové členy, vysvětlovat jim naše záměry a vytvářet podmínky pro jejich zapojení do úkolů, které jsou před námi. Možnost jak získat nové aktivní členy z řad mladé generace si také slibujeme od inovace a modernizace našeho programu, který se významně orientuje na řešení problémů, které se bezprostředně této generace týkají.

4.6 Činnost odborných komisí

Zvláštní pozornosti zaslouží činnost našich odborných komisí jak na centrální, tak na krajské úrovni. Odborné komise sdružují lidi, kteří jsou odborníky v určité oblasti, o práci se zajímají a jsou ochotni jí věnovat čas a úsilí. Komise pracují po formální stránce dobře, pravidelně se scházejí, diskutují a přijímají závěry a doporučení. Jejich práce se však setkává se dvěma základními problémy: Jednak nejsou výsledky jejich práce brány naší exekutivou dostatečně v potaz. Komise si stěžují na nedostatek kontaktů s představiteli strany, poslanci, senátoři a ministři, oprávněně poukazují na to, že nejsou bráni jako odborní partneři, jako odborné poradní orgány. Na druhé straně je třeba říci, že práce odborných komisí trpí řadou nedostatků a snad nejdůležitějším z nich je zakonzervování komisí jak po stránce personální, tak po stránce programové. Programové zahledění některých odborných komisí do minulosti a jejich neochota ke změnám a modernizaci, které požadují nové podmínky činnosti strany, vede k jejich odtržení od aktuálních potřeb ČSSD. Do budoucna bude také třeba rozšířit portfolio našeho odborného zázemí o další odborníky mimo členy strany. Dále bude třeba reorganizovat strukturu a činnost komisí v souladu s úkoly vyplývajícími z našeho inovovaného programu. Do rozšiřování a zkvalitnění našeho odborného zázemí se bude muset také aktivněji zapojit Masarykova dělnická akademie.

Vnitrostranické rozpory a jejich řešení

Průvodním jevem hodnotové a programové nejednoty jsou časté vnitrostranické rozpory, navíc většinou prezentované mediálně, často zkráceně, někdy s hlavním úmyslem se zviditelnit, někdy, a je mi líto, že to musím říci, i se zlým úmyslem. Někteří naši členové jakoby zapomněli na stanovy strany, na to, že jsou vázáni usnesením stranických orgánů, na to, že nejvyšším stranickým orgánem mezi sjezdy je ústřední výkonný výbor strany. Je proto potřeba, aby se v tomto směru zvýšila mezi našimi členy potřebná vnitrostranická kázeň. Ano, prohlubujeme vnitrostranickou demokracii, na druhé straně však vyžadujeme od všech členů strany elementární loajalitu vůči straně tím, že respektují stranická usnesení a rozhodnutí většiny.

Nadále je neúnosná situace, kdy pokaždé, když vláda, parlamentní klub či stranický orgán schválí nějaké opatření, zaujme stanovisko či rozhodne určitým směrem, okamžitě vystoupí v médiích nějaký náš poslanec, funkcionář, či dokonce ministr se stanoviskem naprosto odlišným. Opakuji to znovu a myslím to zcela vážně: stranická usnesení platí pro všechny a ten, kdo je porušuje, odmítá a neřídí se jimi, nemá ve straně co dělat. Platí to i pro člena strany Miloše Zemana. Jeho veřejné postoje a vyjádření nehodlám nyní podrobně rozebírat, ale otevřeně říkám, že škodí sociální demokracii, oslabují její pozici, matou veřejnost a negativně ovlivňují důvěru občanů vůči ČSSD.

Miloše Zemana jsem několikrát žádal, aby se zúčastnil naší práce, aby pomohl straně s úkoly, které před námi stojí. Třikrát jsem mu veřejně nabídl ruku ke smíru a spolupráci. Vždy odmítl a pokračoval v neférových a vulgárních útocích na naše legitimně zvolené představitelky strany, včetně mě. Mnohokrát takto porušil usnesení ÚVV – tohoto nejvyššího stranického orgánu mezi sjezdy. Nejde však jen o to. Takováto jednání nahrávají opozici. Přispívají tak k vytváření podmínek pro to, aby opozice dostala příležitost realizovat svůj voluntaristický a extrémní program. A to znamená velmi vážné ohrožení pro občany naší země.

5. Vstříc volebnímu vítězství v roce 2006

Vážené přítelkyně, vážení přátelé, snažil jsem se s Vámi podělit o své názory a zkušenosti z období od XXXI. sjezdu. Snažil jsem se otevřeně pojmenovat problémy, které v naší práci vidím a naznačit cesty k jejich řešení. Jak jsem uvedl, řada těchto problémů se s naší stranou táhne dlouho a ubírá nám na akceschopnosti. Řešit je musíme důsledně a společnými silami. Bez těchto řešení máme jen malou šanci opakovaně uspět v parlamentních volbách v příštím roce. Za svou osobu Vám dávám slovo, že se na nich chci zásadním způsobem podílet, neboť i já cítím, že jako dlouholetý čelný funkcionář strany jsem v minulosti ne vždy proti řadě negativních jevů důsledně vystupoval.

Kromě úspěšného dokončení naší vládní mise a zvýšení naší akceschopnosti důsledným řešením výše uvedených problémů máme nyní před sebou nejdůležitější úkol – připravit se dobře na parlamentní volby v příštím roce, resp. připravit kvalitní volební kampaň. Řešit tento úkol začneme hned po sjezdu. Prvním krokem musí být přesná identifikace cílových skupin našich potenciálních voličů, jejich potřeb a co od nás a od parlamentních voleb očekávají. Jen na tomto základě můžeme správně zvolit volební témata, kterými jsme schopni voliče pozitivně oslovit. Druhým krokem musí být zpracování přitažlivého volebního programu, který bude sjednocovat naše hodnoty, dlouhodobé a střednědobé cíle se zjištěnými potřebami a očekáváními voličů. Třetím krokem bude vytvoření účinné marketingové formy naší volební kampaně a jejího správného načasování. A konečně čtvrtým krokem bude vytvoření kvalitních kandidátek složených ze členů strany, kteří jsou schopni svými odbornými i morálními kvalitami získat pro stranu vysoké procento voličů.

V naší přípravě na parlamentní volby nehodlám nic ponechat náhodě a amatérské improvizaci. Hodlám se zasadit, aby strana v této přípravě úzce spolupracovala s renomovanými agenturami na výzkum veřejného mínění a se zkušenými reklamními agenturami specializovanými na volební kampaně. Bude však záležet na nás všech, jak se na volby připravíme a jaký bude nakonec náš volební výsledek.

Vážené přítelkyně a vážení přátelé, přistupujme proto k našemu XXXII. sjezdu s maximální zodpovědností. Buďme si vědomi, že výsledky jednání tohoto našeho nejvyššího stranického orgánu, předurčí naše přednosti a nedostatky v následujících letech. Zasaďme se společně o to, aby těch předností bylo co nejvíce a nedostatků co nejméně. Jsme tomu povinováni této zemi a drtivě většině našich občanů, kteří odmítají pravicovou alternativu vládnutí, ale v nás zatím nevidí zcela jasné ztělesnění té alternativy, kterou si přejí. A přitom všechny výzkumy jednoznačně potvrzují, že většina našich občanů si přeje, aby tato země šla důsledně cestou demokracie, cestou prosperity a cestou spravedlnosti, včetně sociální. Zasaďme se tedy o to, abychom s naším sjezdem obnovili mezi našimi občany důvěru v nás, sociální demokraty, a to jasným poselstvím, že nehodláme o těchto hodnotách jen oslavně mluvit, ale že jsme připraveni je také důsledně realizovat. Přeji zdar našemu sjezdovému rokování.

Stanislav Gross
místopředseda ČSSD pověřený jejím řízením

Příloha: Jednání ÚVV

Důležitými mezníky v tvorbě naší politiky byly nadále naše ústřední výkonné výbory strany.

První zasedání ÚVV 26. 4. 2003 zvolilo 10 členů P ČSSD a dovolilo členy ÚVV za ženy a mladé členy strany do 30. let. Přijalo usnesení zajistit zpracování stručných informací do „brožury“ pro nové členy strany o základních historických údajích a hlavních cílech ČSSD a doporučujícího metodického listu pro postup MO při přijímání nových členů do ČSSD. Zabývalo se přípravou voleb do krajských zastupitelstev a v tomto smyslu uložilo úkoly místopředsedům včetně zpracování harmonogramu zabezpečení voleb do EP a senátu PČR.

Schválilo – rozpracování usnesení XXXI. sjezdu ČSSD

- zřízení komise pro Stanovy ČSSD
- připravit návrhy na možnosti vydávání vlastního periodika
- navrhnout programovou komisi a pravidelně projednávat její činnost v P ČSSD.

Druhé zasedání ÚVV 28. 6. 2003 požádalo členy vlády, aby při reformě veřejných financí zohlednili prioritu ČSSD ve školství a vzdělávání, PK a SK o podporu navrhovaných zákonů na potlačení „šedé ekonomiky“.

Schválilo – harmonogram volební kampaně ČSSD v r. 2004

- řád přípravy voleb do EP, Senátu PČR, zastupitelstev krajů a ZHMP.

Zabývalo se „Základním dlouhodobým programem ČSSD, kritérii pro sestavování kandidátek pro volby do EP a zhodnotilo výsledky referenda ke vstupu ČR do EU.

Třetí zasedání ÚVV 27. 9. 2003 se zabývalo problematikou mediální politiky a analýzou tiskovin vydávaných ČSSD.

Doporučilo SK podpořit reformu veřejných financí v návrhu zákona odsouhlaseném v PS P ČR.

Konstatovalo, že př. Bohumil Laušman byl a je sociální demokrat a doporučilo zaměření činnosti historické komise ČSSD z tohoto pohledu.

Čtvrté zasedání ÚVV 14. 12. 2003 v reakci na výsledky Bruselského jednání mezivládní konference o EU, v souladu s národními zájmy ČR, vyjádřilo zájem ČSSD na pokračujícím prohlubování evropské integrace a na zapojení ČR do hlavního proudu integračního procesu. Podpořilo odmítavé stanovisko ČSSD ke snahám o privatizaci majetku a činností nemocnic převedených na kraje. Vyzvalo všechny členy k aktivnímu postoji ve vystupování proti jejich privatizaci.

Schválilo – kandidátní listinu pro volby do EP

- základní směrnici pro hospodaření ČSSD a zabýval se stavem hospodaření v ČSSD

Páté zasedání ÚVV 14. 2. 2004 uložilo všem členům a funkcionářům podřídit veškeré úsilí potřebám voleb do EP, senátu P ČR a ZK, zdržet se zpochybňování kvality kandidátů při veřejných vystoupeních a mediálních polemik oslabujících volební úsilí strany.

Schválilo – organizační řád a mzdový řád ČSSD

- přípravu XXXII. sjezdu ČSSD
- systém vnitrostranického vzdělávání v ČSSD II

Šesté zasedání ÚVV 16. 5. 2004 se zabývalo závěry P ČSSD k návrhu postupu při přípravě dlouhodobých oborových koncepcí v činnosti ČSSD a přípravou voleb do EP.

1. mimořádné zasedání ÚVV 26. 6., 18. 7. a 31. 7. 2004.

Mimořádné zasedání ÚVV ČSSD bylo svoláno v reakci na neúspěch ČSSD ve volbách do EP. Nevyslovilo nedůvěru předsedovi ČSSD Vladimíru Špidlovi, statutárnímu místopředsedovi Stanislavu Grossovi, místopředsedovi pro řízení Martinu Starcovi a místopředsedům Zdeňku Škromachovi a Martinu Tesaříkovi.

Uložilo P ČSSD připravit ke schválení návrh na zřízení uvolněné a placené funkce místopředsedy pověřeného komunikační strategií ČSSD k vytvoření profesionálního zázemí pro radikální změnu mediální politiky ČSSD.

Vzalo na vědomí rezignaci Vladimíra Špidly na funkci předsedy ČSSD a jeho oznámení o rezignaci na předsedu vlády ČR.

ÚVV se ztotožnil s informací statutárního místopředsedy ČSSD ke vzniklé politické situaci a schválil jednání ČSSD s KDU-ČSL a US-DEU o vytvoření nové vlády ČR s tím, že bude působit až do konce řádného volebního období (do r. 2006) a ČSSD v ní bude schopna zřetelně plnit své programové priority. Kriticky zhodnotil postoj v činnosti ministerstev neobsazených ČSSD (MD, MMR, MŽP).

Pověřil Stanislava Grosse jednáním s prezidentem ČR.

Schválil koaliční smlouvu mezi ČSSD, KDU-ČSL, US-DEU a vzal na vědomí návrh personálního obsazení vlády ČR a doporučil jeho předložení prezidentovi ČR.

Sedmé zasedání ÚVV 18. 9. 2004 schválilo posílení výdajových priorit státního rozpočtu a doporučilo členům vlády za ČSSD zabezpečit navržená opatření v oblasti odměňování pedagogických pracovníků.

Doporučilo členům vlády za ČSSD přehodnotit postoj k Zákonu o rozpočtovém určení daní – akceptovat názor OS pracovníků ve školství a stanovisko ředitelů škol.

Požádalo vládu ČR, aby se urychleně zabývala přetížením silniční a dálniční sítě v ČR tranzitní a kamionovou dopravou.

Doporučilo doplnit „Zásady personální politiky ČSSD“ a vyzvalo komisi pro rozvoj ČSSD k projednání dalších obdržených připomínek.

Osmé zasedání ÚVV 4. 12. 2004 pověřilo P ČSSD svolat v lednu 2005 rozšířené zasedání ÚVV k projednání a schválení tzv. akčního plánu ČSSD s prioritami volebního programu ČSSD a vládního prohlášení, jimiž vláda ČR vyjde vstříc konkrétním potřebám občanů v sociální oblasti, bytové politice, boji proti korupci a kriminalitě, problematice školství a mládeže.

Schválilo – zřízení Komory krajských a komunálních zastupitelů

– zásady personální politiky ČSSD a uložilo všem organizačním složkám složení jejich zapracování do všech vnitrostranických norem

– materiál „Příprava XXXII. sjezdu ČSSD“

– komisi pro vypracování návrhů materiálů pro XXXII. sjezd ČSSD

– návrh programu XXXII. sjezdu ČSSD

– návrh jednacího řádu XXXII. sjezdu ČSSD

Druhé mimořádné rozšířené zasedání ÚVV 29. 1. 2005 bylo svoláno k provedení inovace Základního (dlouhodobého) programu naší strany.

Deváté zasedání ÚVV bylo svoláno na **12. 2. 2005**

